Historie & Samfundsfag

Nye vinde

Nr. 3 - oktober 2017

Udgivet af Foreningen af Lærere i Historie og Samfundsfag

FALIHOS

Formand
Dennis Hornhave Jacobsen
Overgade 41, 1 th.
5000 Odense
Tlf.: 28 12 78 89
Mail: dennis@falihos.dk

Næstformand/Webmaster
Rasmus Helmin Kongstad Welling
Sofiendalvej 9
5500 Middelfart
Tlf.: 75 53 35 15 / 60 93 58 78
Mail: rasmusw@falihos.dk

Ansv. Redaktør
Ditte Gormsen
Killerupvej 11
2770 Kastrup
Tlf.: 40 11 35 79
Mail: ditte@falihos.dk

Ansv. Redaktør
Kristine Traun-Terkelsen
Egernleddet 23
3660 Stenløse
Tlf.: 27 15 15 73
Mail: kristine@falihos.dk

Bestyrelsesmedlem
Pernille Moesby Laursen
Margrethevej 28
7100 Vejle
Tlf: 22 88 14 37
Mail: pernille@falihos.dk

Bestyrelsesmedlem
Christian Arnth Jørgensen
Blykobbevej 36, st. tv.
2770 Kastrup
Tlf: 20 66 30 35
Mail: christian@falihos.dk

Kasserer
Bente Wangsgaard
Damsbovej 68, Erritsø
7000 Fredericia
Tlf: 61 65 82 12
Mail: bente@falihos.dk

Tidskriftet udgives elektronisk af foreningen af Historie og Samfundsfag (Falihos).

Manuskripter sendes til redaktionen:
redaktion@falihos.dk

ISSN 2246-6568.

Medlemsskab og økonomi
E-mail: falihos@falihos.dk
Bank: Nordea
Reg.: 2440 - konto-nr.: 6284281851
MobilePay: 93 89 82 12

Abonnement, der inkluderer medlemskab af Foreningen af Lærere i Historieog Samfundsfag, tegnes hos kassereren for

- 295 kr. årligt for private
- 375 kr. årligt for institutioner
- 200 kr. årligt for studerende og pensionister.

Medlemskabet giver adgang til vores elektroniske magasiner, rabatter på bøger, adgang til alt materiale på vores hjemmeside, anmeldelser, artikler, undervisningsforslag, prøveoplæg, vejledning til prøver, debatforum, download af materialer, alle elektroniske numre, m.v.
Udmeldelse (inden 1/11) samt flytning/navneskift sendes skriftligt til kassereren eller som e-mail: falihos@falihos.dk.

Få flere informationer om tidsskriftet på vores hjemmeside:
www.falihos.dk

INDHOLD

Formandens beretning - august 2017	Side 4
FALIHOS har fået nyt logo	Side 6
Velkomshilsen fra Christian Arnth Jørgensen	Side 7
Kan de noget, de digitale læremidler?	Side 9
Få nye vinkler på din undervisning med e-arkivet med Samvirke Classic	Side 11
Skoleelever laver danmarkshistorie med Historien om Danmark	Side 16
Julen falder tidligt i år for samfundsfagslærere	Side 19
National temauge om fællesskab, demokrati og medborgerskab	Side 22
FALIHOS på folkemødet	Side 24

Formandens beretning – august 2017

Af Dennis Hornhave Jacobsen, Formand for FALIHOS

Sidste år, da vi hold generalforsamling på Kvindemuseet i Århus havde jeg fundet, hvad jeg vurderede var et passende citat at bygge min beretning op omkring. I år har jeg fundet to lidt kortere af slagsen, til at rumme det jeg har på hjerte. Jeg kan godt li' i de her årsberetninger at trække linjerne helt tilbage og for mit vedkommende er helt tilbage 2013, hvor jeg i første omgang blev valgt ind i bestyrelsen for kort derefter at blive valgt til formand for foreningen. Jeg ved ikke om det er rimeligt for at kalde det en synkende skude, men status dengang var, at vi overvejede, at lukke foreningen pga. et dramatisk faldende medlemstal. Kort tid efter at jeg var blevet valgt til formand døde vores daværende kasserer så – og jeg skal indrømme, at jeg troede, at jeg havde taget munden for fuld. Måske havde vi alle sammen det, for der blev arbejdet hårdt i den periode særligt af Tanja selvfølgelig. Alligevel insisterede alle i bestyrelsen på, at det rigtige var, at fortsætte – derfor var det første citatet oplagt, da jeg fald over det.

Citatet lyder:
"Det er nemmere at dræbe en organisation end at ændre den."
– Tom Peters

Men det var alligevel det vi gjorde – omlagde bladet og begyndte at opsøge samarbejdspartnere der f.eks. ville være med til at genrejse vores årskonference. Og jeg har sagt det før – vi sparkede åbne døre ind og gør det stadig.

I år har adskilt sig fra tidligere i kraft af særligt to begivenheder – udgivelsen af Sigurd Danmarkshistorie og Foreningens tilstædeværelse på det politiske Folkemøde på Bornholm – begge dele begivenheder der har potentiale i forhold vores arbejde fremadrettet. Men Tom Peters citat rummer også en dyster erkendelse, som jeg synes illustrerer udfordringer ved at drive en frivillig forening af vores størrelse. Vi er, det meste af tiden, begrænsede til den arbejdskraft vi selv kan lægge i at ændre og udvikle foreningen og udvikling tror jeg er nødvendigt for at vi består. Noget af det jeg hører når jeg møder lærerkolleger er, at de har bemærket den dynamik vi har fået skabt i foreningen og det er vi nødt til at holde fast i – hvis vi stiller os tilfredse og ikke vi bevæger os hen, hvor man lægger mærke til os, så kan vi lige så godt dreje nøglen. Hvis ikke vi gør os uundværlige, så er vi det ikke. Det fører mig til mit andet citat, som skal være sagt af Steve Jobs og ganske enkelt lyder:
"Don't settle."

Når man siger det højt kommer det lidt til at fremstå som en dystopi, men måske er dystopien et vilkår for det frivillige foreningsliv – det synes jeg vi har vist til nu, at man kan trodse og det mener jeg vi skal bruge som en brændende platform til at arbejde videre.

Husk jævnligt at tjekke www.falihos.dk Der bliver løbende lagt nyheder og relevante links ud

Falihos har fået nyt logo

– men hvorfor nu det?

I mange år har Falihos nu haft det samme logo – et kraftigt tegnet solhjul som flere har moret sig over at gætte, hvad kunne forestille. Det er nu ikke derfor, vi i bestyrelsen har valgt at ændre vores logo, så det fremstår en kende mere tilgængeligt for øjet.
I bestyrelsens beretning til generalforsamlingen skrev jeg forleden: " … udvikling tror jeg er nødvendigt for at vi består. Noget af det jeg hører når jeg møder lærerkolleger er, at de har bemærket den dynamik vi har fået skabt i foreningen og det er vi nødt til at holde fast i – hvis vi stiller os tilfredse og ikke bevæger os hen, hvor man lægger mærke til os, så kan vi lige så godt dreje nøglen. Hvis ikke vi gør os uundværlige, så er vi det ikke."
En måde at generere, den udvikling vi ønsker at skabe i foreningen, var i første omgang at gøre vores fysiske blad elektronisk, så vi kunne frigive midler til netop at skabe dynamik. Nu vil vi illustrere det med et nyt logo. Skal vi sælge ny vin, kræver det også nye flasker.

FALIHOS

FORENINGEN AF LÆRERE I HISTORIE OG SAMFUNDSFAG

Velkomsthilsen fra Christian Arnth Jørgensen

Jeg hedder Christian, og jeg er lærer på Pilegårdsskolen i Tårnby. Jeg har linjefag i matematik, madkundskab, samfundsfag og historie. Desuden er jeg beskikket censor i historie samt beskikket censor i læreruddannelsen i faget praktik.

Min undervisningskompetence ligger i udskolingen, hvor jeg har undervist i 17 år i kulturfagene og matematik. Derudover er jeg AKT- og SSP-lærer samt underviser i innovation og emtreprenørskab. Jeg har gennem en årrække udviklet undervisningsmaterialer for bl.a. Gyldendal og DR. I FALIHOS sammenhænge er mine interesseområder innovation samt prøverne i kulturfagene.

Privat driver jeg teenageproblemer.dk og er udgiver af Lærerkalenderen.

Jeg ser frem til at godt og konstruktivt arbejde i bestyrelsen.
Med venlig hilsen
Christian Arnth Jørgensen

Se præsentationsvideoen af Christian på https://www.facebook.com/groups/52120664329/?fref=ts

Hvad kan digital undervisning i kulturfagene?

Med Clio Onlines læringsportaler kan du som minimum sætte 5 vigtige flueben:

Høj faglighed
Alle materialer dækker Fælles Mål, og der er tydelige læringsmål på alle undervisningsforløb og aktiviteter.

Komplette årsplaner
Alle læringsportaler indeholder redaktørens bud på en årsplan til alle klassetrin.

Værktøjer til differentiering
Svær og let udgave af alle tekster, højtlæsningsfunktion, læseguides og en særlig skrifttype til dyslektikere.

Fuld fleksibilitet
Gør vores materialer til dine egne. Differentier indholdet efter behov, og byg dine egne forløb i forløbsbyggeren.

Tidsbesparende funktioner
Selvrettende opgavesæt, statistikmoduler, ugentligt nyhedsbrev med aktuelt indhold til undervisningen m.m.

Læs mere og prøv gratis på clioonline.dk/5fordele

Clio Online
Inspirerer til ny viden

KAN DE NOGET, DE DIGITALE LÆREMIDLER?

Af: Anders Peter Nielsen, digital kulturfagsredaktør hos Clio Online

"Vores forfædre viste modstandskraft som karaktertræk, og det mener jeg, man kan se i vores folk. Vi skal arbejde hårdere for det, vi får, men det gør os kun stærkere."

Citatet kommer fra en samtale mellem Arnon og Chelsea fra øen Sankt Croix og Peter fra 7. X. Arnon og Chelsea er efterkommere af slaverne i den gamle danske koloni Dansk Vestindien, og de møder Peter fra 7. X på en vilkårlig dansk skole til en snak. Egentlig sidder Peter bare i et klasselokale, men et interaktivt spil har taget ham en tur til Dansk Vestindien for at blive klogere på kolonitiden. Digital undervisning og formidling i kulturfagene er på plakaten til Falihos' årskonference i år, og for mig er der ingen tvivl om, at den digitale udvikling har givet os helt nye muligheder i undervisningen. Her er fem af de muligheder, jeg som kulturfagsformidler sætter mest pris på.

1: Eleverne kan blive medskabere

Det var spillet "Rejsen til slaveøerne", der sendte Peter fra 7. X til Dansk Vestindien. Her rejser Peter tilbage til nutidens udgave af øen og møder forskellige virkelige folk. I de forskellige scener får de mulighed for at blive transporteret tilbage i tiden og opleve historiens vingesus. Pludselig kan de høre Peter von Scholtens tale til slaverne eller være med på en slaveauktion. Eleverne styrer selv deres rejse rundt på øen og kommer til forholde sig til historien gennem "samtalerne" med slaver-

nes efterkommere.
Den form for interaktivitet er en kæmpe gevinst. Eleverne bliver medskabere af undervisningen, og de interaktive elementer kan fange og fastholde deres opmærksomhed.
I Clio Onlines interaktive forløb kan eleverne fx vælge spor undervejs efter deres interesser. Underviser man fx om politik i samfundsfag, starter alle eleverne forløbet det samme sted, men kan senere vælge at gå forskellige veje, alt efter hvilke partier de har lyst til at blive klogere på.

2: Historiebogen opdaterer sig selv (næsten)
Historiebøger, hvor Storbritannien stadig er entusiastiske medlemmer af EU, hører gamle dage til. Der sker hele tiden ting, der gør det nødvendigt at omskrive historiebøgerne. På Clio Onlines kulturfagsportaler står antallet af medlemslande nævnt 43 steder, og det står sikkert nævnt i mindst lige så mange bøger. Fordelen ved vores "bog" er, at vi, som da Kroatien blev medlem i 2016, kan rette det med det samme overalt på portalerne, og vupti – eleverne har et aktuelt undervisningsmateriale.

3: Historien bliver levende
Når det gælder om at fange og fastholde eleverne, skal man ikke undervurdere multimodalitet. Et digitalt læremiddel er fyldt med videoklip, lydklip, links til relevante artikler, quizzer og meget andet.
Og det hele kan skiftes ud med det samme. Det lydklip, der er relevant i dag, er måske ikke det mest relevante i morgen.

4: Faglig læsning og selvstændigt arbejde
Det er mange læreres dårlige samvittighed – den faglige læsning. Vi er forpligtede til at arbejde med det, men manges øjne søger ned mod gulvet, når snakken falder på det.
På Clio Onlines kulturfagsportaler er der indbyggede læseguides, der har til formål at få eleverne til at forholde sig til læseformålet. Det er en af de digitale læremidlers helt store hjælpende hænder til kulturfagslærerne. Læseformålet vil altid være klart for eleverne, så du som lærer ikke skal gå ind og reparere på elevernes tekstforståelse efter læsningen.
Der er også et væld af notatteknikker til eleverne. Én ting er, at det generelt er godt at arbejde med notatteknikker. Sidegevinsten er, at det er oplagt at bruge dem til at understøtte deres selvstændige arbejde med problemstillinger i forbindelse med prøven.

5: Digitale kulturteknikker er indbygget
De nye afgangsprøver med selvvalgte problemstillinger kræver, at eleverne har stiftet bekendtskab med digitale kulturteknikker. Og det siger næsten sig selv – digitale kulturteknikker er nemmere at inddrage i et digitalt læremiddel. Hos Clio Online inddrager vi flere formidlingsværktøjer – digitale tidslinjer, Prezi, Tiki-Toki osv., så eleverne uundgåeligt vil få et godt kendskab til dem inden prøven.

Hvordan ser det mon ud i år 2027?
Det er gået stærkt de sidste 10 år, og jeg er spændt på at se, hvad digitale læremidler kan tilføre kulturfagsundervisningen i 2027. Jeg glæder mig i hvert fald til at være med på rejsen. Og skulle du på et tidspunkt få lyst til at dykke dybere ned i mulighederne med digital undervisning, så er der ikke noget, vi hellere vil end at komme ud og vise jer alle mulighederne i vores digitale læremidler.

Få nye vinkler på din undervisning med e-arkivet Samvirke Classic

Af Signe Krarup, konsulent for udarbejdelse af undervisningsmateriale

Samvirke Classic Undervisning

Den 17. januar 1928 blev magasinet Samvirke for første gang udgivet til FDB's medlemmer. Dengang hed det "Brugsforening-Bladet", et magasin med korte artikler, mange reklamer og skønlitterære historier af forfattere som Morten Korch. Hurtigt blev magasinet meget teksttungt, og oplyste primært medlemmerne om andelsbevægelsens virke, brugsforeningernes udvikling, regnskaber, exportopgørelser med videre. I 1945 ændrede man så navnet til "Samvirke". Ambitionen var nu, at det ikke længere skulle tjene som "(...) et rent internt Organ, hvis Opgaver er at varetage Brugsforeningens snævrere merkantile og organisationsmæssige Interesser (...)" .

Man ønskede istedet et bredere og større perspektiv, det var den samlede danske befolkning man i højere grad ville tjene; ”(...) vi skal søge at finde Vej gennem alle Særinteresser til de store almengyldige Principper, som kan forene de stridende masser”. Idag er Samvirke Danmarks mest udbredte og mest læste månedsmagasin med flere end 1 million læsere, der hver måned kan læse om mad, sundhed og forbrug.

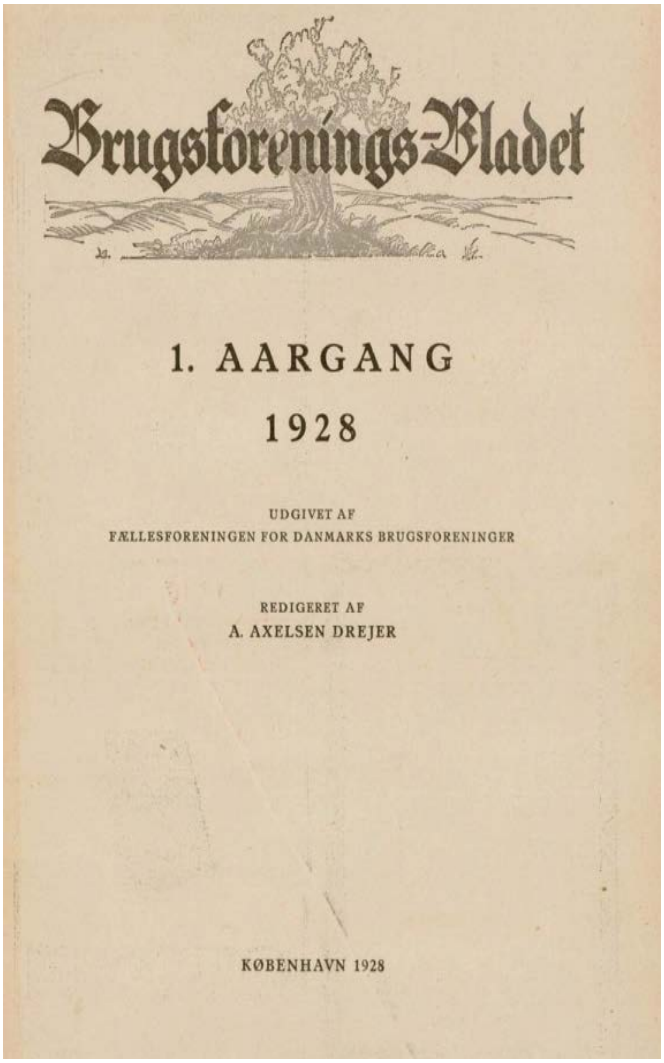
Brugsforenings-Bladet

1. AARGANG

1928

UDGIVET AF
FÆLLESFORENINGEN FOR DANMARKS BRUGSFORENINGER

REDIGERET AF
A. AXELSEN DREJER

KØBENHAVN 1928

Det første Brugs-forenings blad fra 1928

I 2016 kunne Coop og den danske brugsforening så fejre sit 150 års jubilæum, og i denne anledning valgte Coop at digitalisere samtlige Samvirkemagasiner fra 1928 frem til idag. Det er blevet til et omfattende e-arkiv hvor danskerne kvit og frit kan bladre sig igennem Samvirkes, og dermed FDB's, Coops og Danmarks historie, som den er blevet beskrevet på de mere end 100.000 siders artikler og reklamer. Samvirke Classic hedder arkivet og er en guldgrube af 90 års historie - lige til at dykke ned i og oplagt at benytte i undervisningsregi.

SAMVIRKE

De nyere Teorier giver spændende Forklaringer paa

VOR KLODES TILBLIVELSE

Verdensdelenes Vandring

Første Samvike magasin fra 1945

Derfor gik Coop Skolekontakten, Danmarks Industrimuseum og Samvirke sammen om at udvikle et tværfagligt undervisningsmateriale, der netop tager udgangspunkt i de digitaliserede magasiner, og hvor opgaverne primært må løses ved at søge svarene i arkivet. Materialet er udviklet af didaktisk pædagogiske medarbejdere, tilrettelagt faggrupperne dansk, historie, samfundsfag og madkundskab til henholdsvis STX, HF, grundskolens mellemtrin og grundskolens udskoling. Det består af baggrundstekster, lærevejledninger og opgavesæt, målrettet de forskellige aldersgrupper og med fokus på at understøtte læringsmålene for de enkelte fag.

Undervisningsmarterialet til grundskolen

Til grundskolen er materialet målrettet dansk og historie i udskolingen samt madkundskab på mellemtrinnet. Det samlede opgavehæfte

BRUG NETTET s. 23-24

BRUG NETTET, består af 32 siders spændende opgaver der viser forskellige sider af danskernes forbrug fra 1920'erne og helt frem til 2017.

Det er opdelt i fem temaer som fører eleverne direkte ind i verdenen af gode fortællinger fra den seneste danmarkshistorie. Temaerne; Butikken, Mad, Familien, Ferie og Emballage sætter både fokus på de fysiske rammer for forbruget, på forbrugertyper og lægger op til refleksion over, hvad forbrug betyder for det helt nære, for det lokale og for det globale.
I temaet Ferie for faget historie, skal eleverne analysere nogle af de utallige reklamer fra magasinerne fra 1990'erne, og diskutere hvordan billeder og tekst er vægtet i forhold til hinanden, og hvilke budskaber de sender.

Men Ferie omhandler også rejsemål og verdenshistorie. Eleverne skal eksempelvis læse om Cubas historie og blive klogere på hvorfor man idag kan rejse til Cuba, samt redegøre for hvilken supermagt landet har været allieret med. De får hjælp fra arkivet med en direkte henvisning til Samvirkemagasinet fra april 1995.

I temaet Familie (også for faget historie), skal eleverne på en rejse gennem den danske families udvikling. Tidsrejsen starter i 1960'erne hvor eleverne skal redegøre for hvordan "Husmoderens håndbog" fra 1961, egentlig var en hjælp til husmoderen dengang. De skal diskutere om kernefamilien nogensinde har eksisteret, og dykke ned i debatten om kønsroller og familieliv fra 60'erne og 70'erne, for at vurdere hvad den har betydet for familien idag.

Selvom der er lavet fagspecifikke opgaver til fagene dansk, historie og madkundskab, vil også samfundsfagslærer og andre faglærer, direkte kunne plukke opgaver til forskellige forløb, og materialet er ligeledes oplagt at benytte til tværfaglige temauger. Udover de fagspecifikke opgaver, hører der til hvert tema en kort indledende baggrundstekst, samt lærervejledninger der giver inspiration til hvordan materialet kan inddrages i undervisningsforløb.

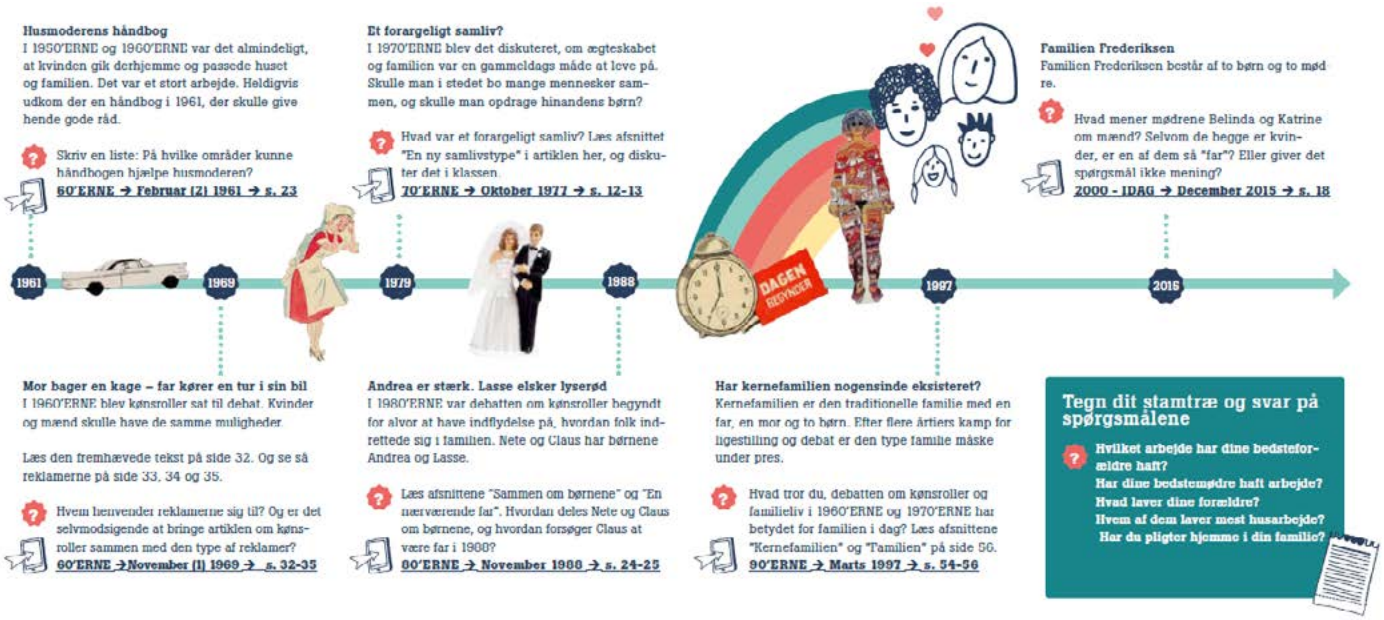

BRUG NETTET s. 17-18

BRUG NETTET'S opsætning er overskuelig og meget visuel, og de mange billeder fra arkivet samt de gennemgående ikoner der illustrerer opgavetyperne, gør materialet indbydende og nemt at gå til. Eleverne bliver klædt på til at kunne navigere rundt i arkivet og fremsøge artikler på egen hånd. Og i hvert opgavesæt er der listet korte læringsmål, som tydeliggør hvad eleverne skal opnå efter at have løst opgaverne.

BRUG NETTET kan frit downloades fra classic.samvirke.dk/skolekontakten, og hvis man ønsker trykte eksemplarer kan disse også bestilles, man skal blot betale for porto og pakning.

Gå på opdagelse i arkivet og oplev Samvirkes univers på: classic.samvirke.dk

God fornøjelse!

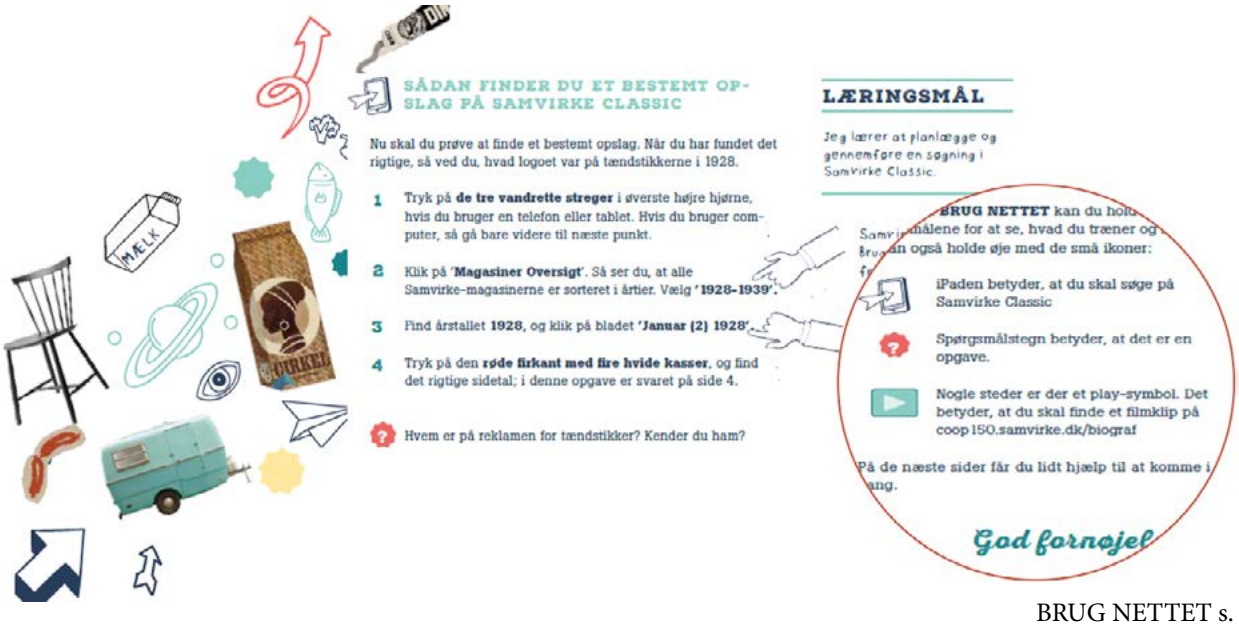

BRUG NETTET s. 5-7

Sæt skat på skoleskemaet

I Danmark betaler du skat af alle typer af indkomster, og vi kommer alle til at forholde os til skat på tidspunkter i vores liv.

Derfor giver det mening at lære unge om skat. Den viden, de får nu, kan de bruge resten af livet.

Med *Skat på skoleskemaet* kan du uden den store forberedelsestid komme i gang med at undervise i emnet. Materialet er digitalt og indeholder en baggrundsartikel og seks opgaver om, hvad skat, moms, told og afgifter er, og hvilken rolle skatterne spiller for velfærdssamfundet og for vores adfærd.

Vi håber, at du vil gøre brug af det.

Understøtter læringsmål

Skat på skoleskemaet er udviklet af SKAT i samarbejde med Undervisningsministeriet og Per Henriksen, gymnasielærer i samfundsfag og Katrine Andersen, grundskolelærer i samfundsfag. Materialet understøtter læringsmål for samfundsfag i udskolingen.

Fleksibelt og tværfagligt

Med *Skat på skoleskemaet* kan du frit vælge, hvilke og hvor mange opgaver du vil anvende. Du kan bruge det selvstændigt eller som led i et forløb, fx om velfærdsstaten eller privatøkonomi. Det indeholder også regneopgaver, som gør det muligt at kombinere med undervisning i matematik.

Test, fordybelse og debat

Hver opgave indeholder en lille quizopgave, der vækker interessen og konkurrencelysten, en fordybelsesopgave, hvor eleven skal søge informationer eller lave regnestykker, og en gruppeopgave, hvor eleverne skal sætte deres viden i spil i klassedebatter eller argumentationsøvelser.

Eleverne vil gerne lære om skat

Materialet er anvendt af mere end 16.000 elever i skoleåret 2016/17. Eleverne vil gerne lære om skat, fordi det er noget, de kan bruge resten af livet. Det gælder både i praksis, når de skal have løn for fritidsjobbet, og overordnet i forhold til, hvordan vores velfærdssamfund hænger sammen sammen, og hvordan skattekronerne bliver fordelt.

Kom godt i gang

Undervisningsmaterialet kan bruges på smartphone, tablet og computer.
Brug det gratis på **skat.dk/skole**

SKAT

SKOLEELEVER LAVER DANMARKSHISTORIE MED HISTORIER OM DANMARK

Landets skoler kan nu tilmelde sig en stor landsdækkende konkurrence om at lave de bedste film om Danmarks historie og vinde en pris til gallauddeling i historiens tegn. Konkurrencen er et led i et nyt undervisningssite om historiebrug til alle grundskoler og gymnasier udviklet i et samarbejde mellem DR, Nationalmuseet og Slots- og Kulturstyrelsen.

Om konkurrencen "Lav din egen danmarkshistorie"
Alle landets elever fra 3.-10. klasse samt elever fra gymnasiale uddannelser kan deltage i den landsdækkende filmkonkurrence, og der bliver uddelt præmier til de bedste film for alle tre klassetrin (mellemtrin, udskoling og gymnasier) inden for tre forskellige kategorier.

Klasserne kan tilmelde sig indtil den 30. september, hvorefter filmene skal produceres og indsendes til sekretariatet inden den 9. oktober. Så vil en fagjury bestående af filmfolk, historikere og børn i samarbejde med Historier om Danmark vælge de bedste elevproducerede film, som formidler Danmarks historie. Vinderne bliver kåret i november 2017 og fejret både lokalt og nationalt.

Afslutter med gallauddeling
Den landsdækkende gallauddeling foregår på Nationalmuseet i København den 17. november med DR-vært Joachim Ingversen, der med en udvalgt jury kårer 3 vindere af den store filmkonkurrence. Gallafesten er spækket med sjove indslag med historie i fokus.
Hvor og hvornår?
De lokale events foregår på:

Kvindemuseet, Aarhus, den 15. november
Arbejdermuseet, København, den 16. og 17. november
Ringkøbing-Skjern Museum, Skjern, den 17. november
Museum Lolland-Falster, Maribo, den 17. november
Danmarks Jernbanemuseum, Odense, den 17. november
Læs mere om konkurrencen, kategorierne, kravene til filmene med mere på historieromdanmark.dk/undervisning.

Om initiativet
Historier om Danmark har udarbejdet nyt undervisningssite til grundskoler og gymnasier i hele landet. Materialet til grundskolen kan ses på dr.dk/brughistorien, mens det gymnasierettede materiale ligger på dr.dk/undervisning. Man kan læse mere om initiativet på historieromdanmark.dk/undervisning.
Undervisningssitet skal styrke den refleksive del af historieundervisningen. Det vil sige, at eleverne med det nye materiale bliver bedre rustet til at forstå, hvordan og hvorfor vi forstår historie, som vi gør, og hvordan valg og fravalg har betydning for den måde, vi nu engang forstår historie på.
Materialet til grundskolen er tilrettelagt efter kronologien i DRs tv-serie 'Historien om Danmark', som bliver vist på DR1 i foråret og efteråret 2017. Der er ikke samme fokus på at følge de historiske tidsperioder i materialet til de ældre elever, som i stedet er tematisk struktureret. For gymnasierne gælder det nemlig, at der er et særligt fokus på forståelse af den historiske kronologi og på begrebet "historiebrug", der blandt andet handler om de valg og fravalg, der følger med enhver historieforståelse.

"Undersøg. Brug. Deltag." er titlen på undervisningsmaterialet, fordi:
1. Man kan undersøge Danmarks historie gennem undervisningssitet dr.dk/skole eller dr.dk/undervisning og blive klogere på forskellige fremstillinger af historiske perioder.
2. Man kan bruge det lokale museum til at få flere og andre historier end dem, man møder andre steder – for eksempel i DRs tv-serie 'Historien om Danmark'.
3. Skolerne kan deltage i forskellige konkurrencer; filmkonkurrencen "Lav din egen danmarkshistorie" eller konkurrere i at lave anmeldelser af udstillinger, film eller bøger med historisk indhold.

Om Historier om Danmark
Historier om Danmark er et tværgående samarbejde mellem DR, Nationalmuseet og Slots- og Kulturstyrelsen. Projektet er støttet af Nordea-fonden. Visionen er, at alle borgere i hele landet får ny viden om deres egen og vores fælles historie i løbet af 2017 ved at se, høre eller opleve Danmarks historie. Læs mere om Historier om Danmark på historieromdanmark.dk – eller følg Historier om Danmark på Facebook.

Kontakt
Hvis du vil vide mere om undervisningsprogrammet fra Historier om Danmark, så kontakt:
Sidsel Risted Staun
Projektleder for undervisningsprogrammet, Historier om Danmark
Kontakt: 3374 5070 / srs@slks.dk
Katja Laukkonen Ravn
Presse- og kommunikationsansvarlig, Historier om Danmark
Kontakt: / klr@slks.dk

SIGURDS DANMARKS HISTORIE

40 FILM

Fås nu på en 4-dobbelt DVD. Hvert af de 40 afsnit varer 15-18 minutter og egner sig både til undervisning og underholdning.

Find det afsnit, der passer netop til dit forløb - eller se dem i rækkefølge og få hele Danmarks-historien i fortælling, film, sang og musik.

BESTIL NU
sigurdsbutik.dk. Pris kun kr. 150 ex forsendelse.

ELLER SE FILMENE GRATIS PÅ
sigurdsdanmarkshistorie.dk, hvor der er link til både 40 film og 40 iPad-spil, hvor man kan spille sig vej gennem hele Danmarkshistorien.

sigurdsdanmarkshistorie.dk · booking@sigurd-barrett.dk · sigurdbarrett.dk

UDARBEJDET I SAMARBEJDE MED NATIONALMUSEET OG FORENINGEN AF LÆRERE I HISTORIE OG SAMFUNDSFAG

JULEN FALDER TIDLIGT FOR SAMFUNDSFAGSLÆRERE

Af: Anders Peter Nielsen, kulturfagsredaktør hos Clio Online

Som lærer i samfundsfag kan man sige, at julen falder tidligt i år. Nærmere bestemt den 21. november. Jeg tænker ikke på julefrokosten eller J-dag, men derimod på kommunal- og regionsvalget.

I Fælles Mål kan vi læse mange grunde til, at det er vigtigt for eleverne at lære om nærdemokratiet i deres kommune og region. Her siger min erfaring mig, at målet omkring elevernes mulighed for selv at deltage i demokratiet pludselig bliver meget aktuelt, når forældrene taler valg, når de støder på valgplakaterne på vej til skole, og når de kan se de lokale kandidater i fx supermarkedet.

Vores vigtigste funktion som lærere i dette forløb er at sikre os, at elevernes glæde ved valget ikke skyldes den mulige fridag, det giver på mange skoler, når de valgtilforordne-

de og deres mange valgbokse overtager skolen. Eleverne skal i stedet opleve valget som en festdag, hvor de måske endda må komme med mor, far eller en ældre søskende ind og opleve selve handlingen.

Tag del i festen med eleverne

Men hvordan i alverden gør man lokalpolitikken aktuel for elever, der måske knap gider involvere sig i landspolitik? Rundtomkring i landet er der massevis af gode eksempler på steder, hvor kommunalpolitikere og lærere samarbejder om fx at skabe debatter for elever og forældre på skolerne. Jeg har endnu ikke oplevet en lokalpolitiker, der sagde nej til enten at komme og fortælle klassen om sine visioner, deltage i en debat på skolen, vise eleverne rundt på rådhuset, eller hvad jeg ellers lige har fundet på at inddrage dem i. Forældrene er også oplagte at inddrage i arbejdet med valget. Lad dem deltage i at forklare for eleverne, hvordan deres valg til fx kommunalvalget kan påvirke affaldssortering, skolepolitikken eller ældreområdet, hvor der måske er en bedstemor eller to på involveret.

En oplagt mulighed er også at undersøge lokalaviserne i undervisningen – måske endda inddrage journalisterne. Lokalaviser plejer at være fyldt med læserbreve, hvor borgere udtrykker sig om dette og hint. Samtidig er de også ofte fyldt med kampagner fra de forskellige partier og politikere i området. Det giver os lærere mindst to store fordele. Eleverne får indblik i en masse af de problemstillinger i kommunen og regionen, som deres medborgere oplever.

Den anden fordel er, at eleverne på den måde stifter bekendtskab med, hvordan politikerne kan bruge medierne i deres forsøg på at dreje den politiske dagsorden ind på netop de områder, som de ønsker at fokusere på. Her er det vigtigt at huske, at lokalafdelinger af partierne og politikerne selv ofte bruger sociale medier som Facebook, YouTube, Twitter og Instagram for at få udbredt deres kampagner.

Regionernes rolle og regionsvalget kan være lidt mere fjernt for mange elever, men så er valget her jo netop en oplagt mulighed for at blive klogere på, hvilken rolle henholdsvis stat, region og kommune spiller i samfundet.

Kom tæt på valget i Løvensted

På Clio Online griber vi det an på to forskellige måder, men der er selvfølgelig også muligheden for, at du bygger dit helt eget forløb med udgangspunkt i vores tekster. Vores ene forløb er et klassisk forløb, hvor eleverne skal undersøge kommunernes og regionernes rolle i samfundet, arbejde lidt med de politiske partier og efterfølgende dykke ned i og undersøge nogle for dem relevante problemstillinger, der tager udgangspunkt i deres nærområde og ikke mindst interesseområder.

Det kunne fx være, hvordan de forskellige partier og politikere i kommunen forholder sig til fritidstilbud eller idrætsfaciliteter. Eller om renoveringen af skolens slidte gymnastiksal er højt på dagsordenen blandt politikerne. Dette forløb tilrettelægger vi sådan, at du som lærer nemt kan vælge at udskifte forskellige billeder og problemstillinger, så det bliver mere nært for netop dine elever.

Det andet forløb tager udgangspunkt i den fiktive by Løvensted, der tumler med nogle forskellige problemstillinger. Løvensted har de seneste mange år været regeret af den gamle bykonge Lars Lundgaard (S), der har regeret siden 1998. Men der er mange forskellige interessenter i byen – andre politikere, der vil frem. Derfor kan meget ske i byen, hvor eleverne selv skal agere kandidater

og forholde sig til lokalpolitiske rævekager, etiske dilemmaer, hvor de måske skal se bort fra deres partis landspolitiske linje, og selvfølgelig også selv lave en valgkampagne for at sikre sig, at netop de også kommer til at være en del af byrådet i Løvensted efter valget 21. november.

Hav et godt valg

Uanset hvilken måde du vælger at arbejde med emnet på, så håber jeg, at du og dine elever får nogle gode uger med undervisning om kommunalvalget. Selv glæder jeg mig meget til at tage mine børn på fire og otte med ind i stemmeboksen 21. november og bl.a. vise min datter, hvordan man som voksen i Danmark kan være med til at påvirke, hvad der sker i ens lokalområde. Min søn på fire forstår det nok ikke helt endnu, men han skal da ikke snydes for en tur i stemmeboksen af den grund.

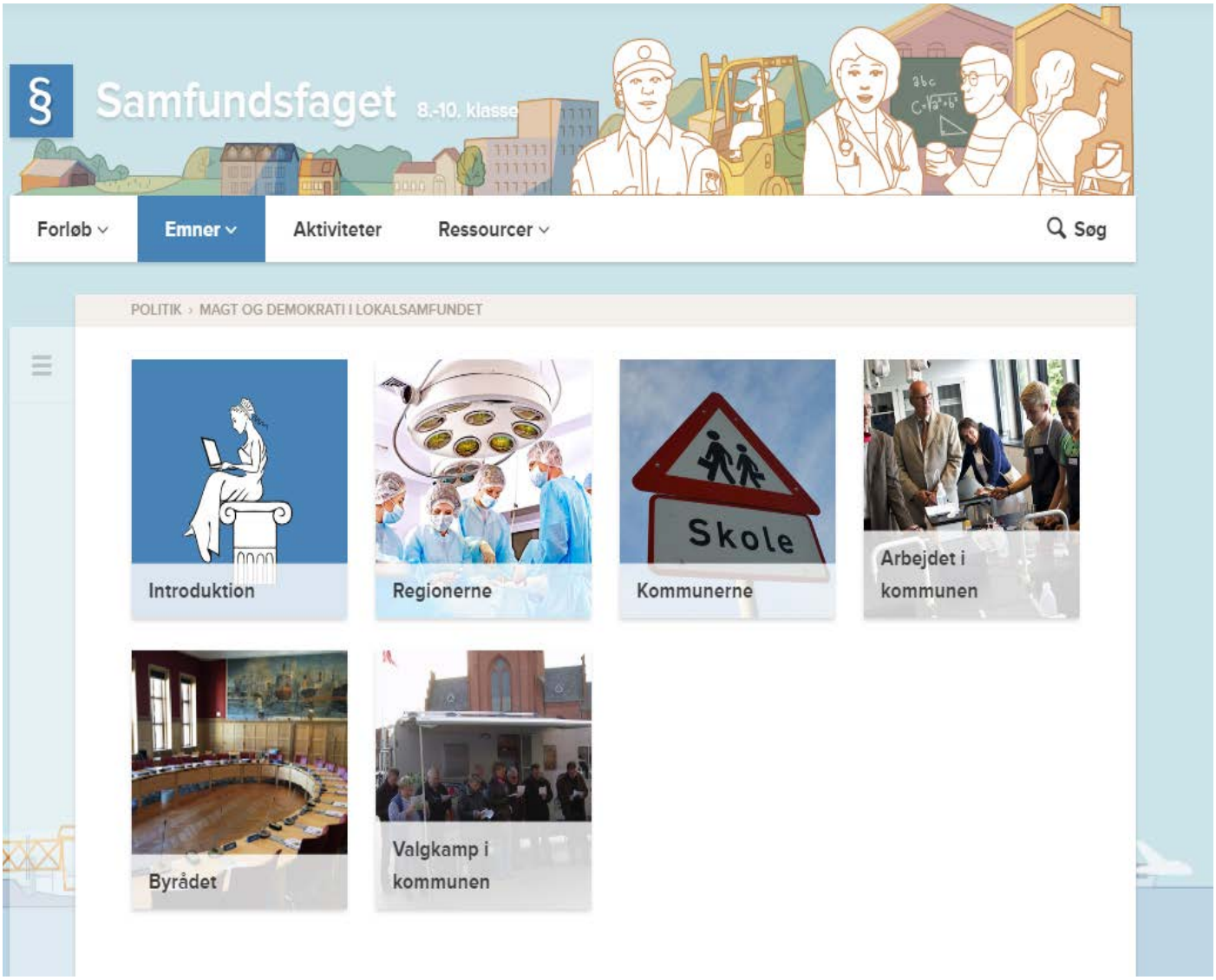

National temauge om fællesskab, demokrati og medborgerskab

Af Nynne Bisbjerg Himmelstrup, pressesekretær Undervisningsministeriet

Skoler og uddannelsesinstitutioner inviteres til sammen med Undervisningsministeriet at sætte ekstra spot på fællesskab, demokrati og medborgerskab i en national temauge og kampagne i foråret 2018.

Hvad vil det sige at være borger i det danske samfund? Hvilke muligheder og hvilket ansvar følger med? Børn og unge skal vide, hvad det vil sige at leve og tage del i et demokratisk samfund. Derfor vil en ny national temauge og kampagne sætte fokus på netop fællesskab, demokrati og medborgerskab. Temaugen løber af stablen i foråret i 2018, og Undervisningsministeriet inviterer alle grundskoler og ungdoms- og almene voksen-

uddannelsesinstitutioner til at deltage i den fælles temauge, hvor der sættes fokus på demokrati i praksis. Kampagnen starter også i foråret 2018 og løber frem til og med efteråret 2018. Konkret vil temaugen for grundskoler og produktionsskoler afholdes i uge 12 (den 19. til 23. marts), mens de øvrige uddannelsesområder frit kan tilrettelægge aktiviteter i løbet af kampagneperioden.
I Danmark har skoler og uddannelsesinstitutioner en lang tradition for at arbejde med demokrati. Og det er i forvejen en del af skoler og uddannelsesinstitutioners opgave at uddanne elever til at blive aktive medborgere. I takt med at samfundet forandrer og udvikler sig, udvikler demokratiet sig også. For eksempel har de sociale medier gjort det muligt at indgå i demokratiske samtaler med andre på nye måder, men samtidig viser en demokratiundersøgelse foretaget af Epinion for Dansk Ungdoms Fællesråd i 2017, at det skræmmer mange unge fra at dele holdninger og erfaringer.
Målet med temaugen er, at eleverne får et større kendskab til og erfaringer med borgerindflydelse, deltagelse i politiske processer og debatter. Eleverne skal prøve på egen krop, hvordan man deltager i debatter på en ordentlig og respektfuld måde, hvor det er i orden at være uenig.

Undervisningsministeriet udvikler inspirationskataloger, der er målrettet de forskellige uddannelsesinstitutioner med materialer, forløb og aktiviteter til temaugen. Materialerne er tilpasset fagundervisningen, så de understøtter de forskellige fags kompetencemål og formål. Materialerne vil være frit tilgængelige fra starten af 2018, så uddannelsesinstitutionerne selv kan sammensætte et forløb, der passer til de udvalgte fag, på tværs af fag eller andre lokale forhold.

Initiativet er en del af en række konkrete indsatser på undervisningsområdet, der skal bidrage til at styrke den demokratiske dannelse og modvirke ekstremisme og radikalisering, hvor øvrige indsatser blandt andet er:

Materiale til EMU – Danmarks læringsportal – om forebyggelse af radikalisering og ekstremisme
Opkvalificering af læringskonsulenter til rådgivning og vejledning i forhold til radikalisering og ekstremisme
Satspuljeinitiativ til forebyggelse af radikalisering og social kontrol i dagtilbud, grundskole, fritidstilbud og ungdomsuddannelser. Initiativet fokuserer på tidlig forebyggelse og har til formål at ruste alle børn og unge med demokratiske, kritiske og sociale kompetencer. Indsatsen består bl.a. af efteruddannelse af undervisere og pædagogisk personale, udviklingsforløb ved læringskonsulenter i Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og udvikling af materialer.

FALIHOS på

FOLKEMØDET
DANMARKS POLITIKFESTIVAL

For første gang deltog Falihos i år på det politiske folkemøde på Bornholm. Folkemødet viste sig, at være det helt rigtige sted at skabe nye kontakter med henblik på at sætte nye tiltag i gang.
Foreningen takker for de mange snakke med gamle og nye samarbejdspartnere og vil allerede nu opfordre til at tænke os ind i jeres program næste år som moderatorer, debattører eller til en uforpligtende snak om undervisning generelt og vores fag i særdeleshed.

Folkemødet gav mulighed for at skabe nye kontakter og følge op på gamle aftaler. Her interviewes Direktøren for Nationalmuseet – Rane Willerslev til "Historie og Samfundsfag". Du kan læse interviewet i decemberbladet.

Formand Dennis Hornhave og lektor i historie Rune Christiansen leder efter er hul i Marianne Jelveds program med henblik på en videoreklame for Falihos' årskonference.

Danmarks lærerforening inviterede til åbent hus for Folkeskolens venner.